

Wystawa twórczości Władysława Strzemińskiego w warszawskiej Kordegardzie

Od 12 grudnia 2024 r. w Kordegardzie. Galerii Narodowego Centrum Kultury przy Krakowskim Przedmieściu w Warszawie trwa wystawa prac **Władysława Strzemińskiego** (1893–1952) zatytułowana *Podwójna jednorodność*. Ekspozycja prezentuje 24 prace artysty – rzadko pokazywane szerokiej publiczności obrazy, rysunki i litografie, w większości z lat trzydziestych i czterdziestych, pochodzące ze zbiorów Muzeum Narodowego w Warszawie, Muzeum Sztuki w Łodzi, a także z kolekcji prywatnych.

Fragment wystawy prac W. Strzemińskiego w Kordegardzie. Fot. z grudnia 2024 r. © Ewa Ziółkowska

Władysław Strzemiński, malarz, teoretyk sztuki, pedagog, uznawany za czołowego ideologa polskiej awangardy, twórca teorii unizmu w malarstwie, w latach 1911–1914 kształcił się w Petersburgu w elitarnej Nikołajewskiej Akademii Inżynierii Wojskowej. Uczelnia mieściła się w **Zamku Michajłowskim** [*Михайловский замок*], zwanym też Inżynieryjnym, zbudowanym na zlecenie cara Pawła I (1754–1801) w latach 1797–1801 według projektu rosyjskiego architekta Wasilija I. Bażenowa (1737–1799) oraz włoskiego malarza i architekta Vincenza Brenny (1747–1820). Autorem części malarskiej dekoracji wnętrz był sprowadzony z Wilna **Franciszek Smuglewicz** (1745–1807).

Najsłynniejszym absolwentem Nikołajewskiej Akademii Inżynierii Wojskowej był Fiodor M. Dostojewski (1821–1881). Z Polaków jej studentami byli między innymi inżynier, przemysłowiec i polityk, autor poczytnych wspomnień Bolesław Jałowiecki (1846–1918) oraz św. **Rafał Kalinowski** (1835–1907), który przez pewien czas pozostał na uczelni jako adiunkt matematyki i mechaniki budowlanej. Wśród wykładowców znalazł się polski architekt **Marian Peretiatkowicz** (1872–1916). Obecnie w gmachu mieści się oddział Muzeum Rosyjskiego, które w swojej głównej siedzibie, czyli Pałacu Michajłowskim, prezentuje obrazy Władysława Strzemińskiego.

Studia w Petersburgu w okresie rozkwitu rosyjskiej awangardy niewątpliwie wpłynęły na kształtowanie artystycznej wrażliwości Strzemińskiego, postrzeganie przez niego istoty sztuki i na jego późniejszą twórczość.

Wystawie, która potrwa do 2 lutego 2025 r., towarzyszy katalog.

Ewa Ziólkowska

Była dyrektor Instytutu Polskiego
w Sankt Petersburgu